

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, Augustus 5-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

Hertzeg *Hardenberg* Prussus Státus-Ministert, Hertzeg *Blücher* Prussus Feldmarschal-Lajtinantot, 's Generális *Pozzodi-Borgót*, a' Párisban lévő Orosz Ministert, a' *Sz. Károly* Rendje' nagy keresztvével ajándékozta-meg Spanyol Király ő Felsége.

Ő Királyi Felsége, az Ámerikai tartományoknak régi állapotokra való visszaállíttathatások vegett, egyebek között azt is egy eszköznek lenni találta, hogy az *Indiai Tanátsot*, melly az 1808-dik esztendő előtt fennállott, ismét helyre állítsa: melyhezképpest mind azok a' Ministerek és Tanátsosok, kik az említett esztendő előtt hivatalban voltak, a' magok hivataljoknak folytatására vissza hivattak. Azt mondja a' Király az ez eránt kiadott hirdetésében, hogy az ő Felsége Ámerikai Státusainak némely részekben árvíz módjára elhatalmasodott veszedelmeknek, 's az ugyan ezeknek más részekben való közönséges administratio' felfordulásának elfordíttatásokra, ezen Indiai régi Tanátsnak visszaállíttatását találta, hosszas megvísálás után, a' leg hathatósabb eszköznek.

Éppen ily módon kell már most az *Inquisitzió*nak (a' Nyomozó Itélőszéknek) is, haladek nélkül visszaállíttatni. A'

Királyi Dekretom már aláírtatott; azt mondják mindazonáltal, hogy tsakugyan tétettek ezen rettenetes Itélőszéknek régulaiban néminémű mérséklések.

Erössítik, hogy ezen Nyomozó Széknek visszaállíttatásáért egész Spanyol országban uralkodik a' békételenkedés.

A' Tartományokban itt-ott uralkodó nép-pegések igen elevenek. *Leonban* 's nevezetesen *Salamankában* oly heves zendülést okozott egy közönséges levél, melly a' nép' írójának nevezi magát, hogy a' leg főbb lakosok mind oda hagyni kényszeríttettek lakhelyeiket, hogy az erőszakoskodás elől kiálhassanak.

Helvétzia.

Már említettett röviden, hogy a' *Bernai* Országlószek a' helybehagyás végett hozzá is elküldetett Constitúziót egészen visszavetette, 's a' *Waadt* és *Argaui* Kantonokhoz való jussát egészen megújította légyen. Ezen tekintetben ilyen nyilatkozatások jöttek-ki Julius 22-diken az *Araui* Ujságban: —

„A' *Berna* városa Tanátsától 's ezen Respublika Országlószekétől Jul. 15-nikén kiadatott közönséges Proklamátzióban előforduló Akták, fájdolom! azt mütattyák, hogy a' mi hazánk még most hamarjában nem örveadhet a' belső tsendességből és

égygyességből származó boldogságnak, minthogy olyan nyilatkoztatást tétet ezen Államban a' Bernai Respublika 's a' város' Tanácsa, hogy a' szép *Waadland* ugyan, ha a' *Be-nául* való öszszetsatóltatást tulajdon maga nem kívánja, tehát, *igasságos feltételek alatt*, őtet feloldozni kész lesz a' Bernai Kanton: de a' mi *Argaunak* azt a' részét illeti, a' melly *Bernai Argaunak* neveztetik, már ezen tekintetben nem mondhat-le Berna a' nevezett Argau lakosoknak hozzája viseltető hűségekéről és hajlandóságokról. Hanem, hadakozásra lépni, 's a' hazának tsendességét valamely erőszaktétel által megzavarni, tsak ugyan telyességgel nem akarja a' Bernai Országlószer; tsak az ország' jussait és Constitutzióját akarja minden megtámadtásoktól oltalmazni, 's több e'félek."

Az újságírónak ezen nyilatkoztatásai után az *Argau* Elölülőnek egy Proklamátziója következik, mellyet ő a' néphez keserves kifejezésekkel intéz, azért, hogy *Berna* az ő függetlenségeket, vagy más szókkal azt, hogy az Argau Kanton, mint magában fennálló Kanton úgy maradjon, megengedni nem akarja. — A' Proklamátziót ismét az Araui újságíró észrevételei követik, ilyen kifejezésekben: —

„Ha megfontoljuk, hogy egy felől Berna a' maga Argauhoz való úgy gondolt jussaitól elállani telyességgel nem akar, más felől pedig, hogy az Argau Kanton a' maga függetlenségének és szabadságának védelmezését egész eltökéllettséggel meghatározta, 's ehhez képest sem az egygyik sem a' másik rész engedni nem akar, lehetetlen, hogy minden embernek, a' ki részrehajlás nélkül tud ítélni, akarattya ellen is ez a' kérdés ne jőjjön a' szájára: Így tarthat-e ez a' felvont ívnek feszességéhez hasonlító állapot sokáig? 's mi némű resultátumait várhattuk ennek végtére is? Azomban úgy látszik, hogy nem jött meg el az az idő, hogy ezen tárgyról való vélekedéseinket szabadon kimondhassuk.

Annyi bizonyos, hogy ezek a' környűlálások a' Helvétzia betsülete és tsendessége eránt való félelmet jövendőre nézve naponként közönségesebbé teszik."

A' mi a' *Neufchateli* Hertzegséget illeti, ennek jövendőbeli állapottyára nézve egy nyilatkoztatást adott-ki Jun. 18-dikán még *Londonban* a' Prussus Király, melyben így adatnak elő ennek jövendőbeli Constitutziója, jussai, és szabadságai: —

„Mi, *III-dik Fridrik Wilhelm*, Prussianak Királya, 's a' többi: Azok a' győzedelmek, mellyeket az isteni gondviselés a' mi fegyvereinknek adott, azt a' kedves meglegedést szerzették szívünknek, hogy azon hűséges és szeretett népeket, mellyek a' mi házunktól vagy erőszak által elszakasztattak vala, vagy pedig a' mellyeket mi, a' nagyobb szerentsétlenségnek róllok való elháríthatása végett, másnak által engedünk vala, magunkal örökre öszszetsatólhassuk. Megyőződve lévén a' felől, hogy az a' boldogság, mellyet a' *Neufchateli* lakosoknak mesterségbéli szorgalmatosságok és iparkodások szerzett az ő természetserént kevésse termékeny tartományoknak, nem tsak egy atyai administratziónak, hanem egy jól elintézett Constitutziónak, 's azon szabadságosztogatásoknak is a' gyümöltse legyenek, mellyeket a' mi őseinktől kaptak a' lakosok, vizsgálás alá vétettük ezen szabadságokat, oly czélzással, hogy őket ismét megerősítsük, 's tsak azokban a' tikkelyekben tétessünk változásokat, mellyek a' pallérozódás' mai nevedésével, 's az ezen Hertzegség és Helvétzia között való szorosabb öszszekötődéssel egygyütt meg nem állhatnak. E' vegre adtuk-ki a' jelenlévő nyilatkoztatásunkat; mi ennek hűségesen való megtartását ígérjük, 's ennek megtartását minden utánnunk következő Királyok, mint *Neufchateli* uralkodó Fejedelmek, megígérik, midőn ők a' thronusra való ülés után 's a' régi rendtariással megegyezőleg

a' hitet költsönösen leteszik. Ehezképpest kinyilatkoztattuk: —

„1) Hogy mi és az utánnunk következő Prussiai Királyok a' Neufchateli Fejedelmi Hertzegséget minden hozzátartozókkal, uradalmakkal és jövedelmekkel egyetemben, tökéletes függetlenségben, a' nélkül, hogy elidegeníthessék vagy felosztathassék, megkisebbitthessék, vagy pedig valaha a' mi ifiabb Princeink között, mint Feudum, mint költsönös adomány, mint vasallusi birtok, valamelyiknek, vagy másnak akárkinek által adattathassék, egyenesen a' magunk tulajdon országglása alatt tartjuk - meg. — 2) A' Protestans és Catholica Religióknak, a' melyeken való fő hatalmat magunknak formszerént való módon kiköttyük, szabad gyakoroltatása, tőlünk és az utánnunk következő Királyoktól minden lakhelyre való tekintet nélkül megtartatik és oltalmaztatik. A' Protestans Religió függjön a' papi gyülekezeteknek és Consistoriumoknak kormányozásoktól és hatalmoktól; mi ezenuel, ezen gyülekezeteknek minden megszerzett jusaikat, nevezetesen pedig azt, hogy papokat nevezhessenek, őket bé és kitehessenek, megváltoztathassák, 's a' papi dolgokat illető tárgyak eránt ítéletet tehesseken, meg erősittyük. A' Catholica Religió mindenben, a' mi a' rendet és fenytéket illeti, a' *Lausannei* Püspöktől függjön. — 3) A' Hertzegségnek minden lakosai, a' nélkül, hogy az ő ebben való polgári jussaikat elvesztenék, és pedig úgy, hogy ezen Hertzegségbe mindenkor vissza térhetnek, *először*, a' Hertzegséget, utazás vagy másutt való letelepedés végett mindenkor oda hagyhatták, *másodszor*, idegen Hatalmasságnak hadi szolgálattya léphetnek, ha ez a' Prussus Királlyal, mint Neufchateli Hertzeggel hadakozásba elegyedve nintsen. A' verbuválás a' Fejedelmeknek különös engedelme nélkül, nem szabad. — 4) A' ki nem alattvaló vagy

nem lakos a' Hertzegségben, abban semmi féle polgári vagy katona hivatalt nem viselhet. Tsak a' Kormányozói hivatal vétetik - ki ezen rendelés alól. Kiszorítatnak a' Státus' hivatalaiból azok, a' kik más Fejedelmeknek vagy Státusoknak szolgálattyaiban vannak. A' tiszteknek adattató Pátensekben, az ítelőszékek' postalegényeit kivéven, meghatározatva leszen, hogy hivatalaikat mind addig megtartják, míg magokat jólviselik, úgy hogy ki nem tetethetnek hivataljaikból, ha tsak valamely bűn, hivatalbéli hűségtelenség, rossz magokviselet, vagy kitettző nem alkalmasság, szükségessé nem teszik letétettéseket. Ezen tikkelyre nézve azon kifogásoknak legyen helye, melyeket a' Helvétziával való összeköttetés megkiván.

[A' többi következik.]

Olasz Ország.

A' Pápa' Státusainak kassái úgy kiürésülve vannak, hogy sem a' tisztviselők, sem a' penziós emberek nem kaphatnak fizetést, melly miatt igen keserves állapotra jutottak kivált az utolsók között a' Klastromok és Apátzák. Sok emberek találkoztak ugyan, a' kik ki egy ki más módon javallották a' Státus jövedelmének felemeltetését, hogy magokat Pápa ő Szentsége előtt kedvessé tehessék, hanem ő Szentsége semmi olyan javallásokat el nem fogad, a' melyek a' népnek terhét nevelhetnék. Tsak a' dohány és só monopolum hagyatott-meg előbbeni állapottyában. A' nép halgat; az előbbeni zúgástól egészen megszűnt, noha a' húson, halon, pálinkán, és a' colonialis portékán kívül semmi egyébnek árra le nem szállott. A' nép mindenhez való lagymellegségének szemlátomást való nevedését a' Prantzia országglás' idejéből hozzák - le, melly mindent a' földre nyomott.

Későbbi tudósítások szerén tsakugyan

olly hirdetést adtak - ki Julius 15-dikén, melly által tudtokra adja a' Rómában lévő Státus - Biztosság' Előülője, *Rivarola* úr, a' penzióon lévő Apátzáknak, hogy az ő hátra lévő penzióik Jul. 16-dikatol fogva naponként kifizettetni fognak. Minden nap' 500 személyek borsáttatnak a' kifizetetésre. Az Apátzáknak kielégítettések után a' Szerzetes Papok fognak következni.

Nápoly. — A' Királyné a' K. Hercegekkel és Hertzegaszszonyokkal Jul. 6-dikán a' kikötőhelyben lévő *Corse* (*corsicanus*) nevű Ánglus fregátra menvén ott nagy tisztelettel és szép mulatsággal fogadtattak. Estve a' Király *Joakim* is megjelent ugyan ott véletlenül, 's megjelenésével nagyon nevelte az örvendezést.

A' Nápolyban lévő Austriai Cs. K. Követ Gróf *Mier* úr, Jul. 10-dikén magános audientzián lévén a' Királynál, a' *Leopold* Rendnek egy Komendátori 's három Ritteri keresztjeit adta által az ő Cs. K. Felsége' nevében, a' végre, hogy ő K. Felsége azokat adja azoknak a' Nápolyi tiszteknek, a' kik magokat az utolsó hadakozásban, melyben ők ily ditsősségesen tsatáztak 's a' közönséges békességnek helyreállittatásán ily hathatósan munkálódtak, leg különöbben kímútattak. — „Ez az ajándék (így szóll a' Nápolyi Udv. újság) egy újabb kímútatása annak a' barátságának és tekintetnek, mellyel ez a' Császárl Felség a' a' maga Szövetségeseihez viseltetik, 's fényes bizonyága azon sereg eránt való tiszteletének, melly a' maga vitézsége, hadi fenytéktartása, 's Királyához való hajlandósága által maga eránt a' közönséges tsudálkozást felgerjesztette.“ — A' Király a' maga Hadi Ministerét Marschal *Macdonaldot*, 's *Carascosa*, *Ambrosio*, és *Livron* nevű Generálisait tisztelte - meg ezen kereszttekkel, az elsőt t. i. a' Komendátori, a' három utolsót a' Ritteri Keresztekkel.

Sicilia. — *Palermóban* ilyen Hirdetés tétetett közönségesse: —

„*Ferentz* ő Királyi Hertzegségének, Örökös Princznek és a' *Ferdinandus* Király országa *Gen. - Vicáriusának* nevében. A' Státus Titoknok - Ministertől hozzám érkezett írásokkal együtt, ilyen levelet vevek ő K. Hertzegségétől: — „Excellentziás Ur. Minekutánna *Ferdinandus* ő Kir. Felsége magát arra határozta volna, hogy az Országglást ismét által vegye, hogy a' maga Siciliali szeretett alattvalóihoz vonszó jóindulattyanak annál nagyobb bizonyágát mütassa, eltökéllete magában, hogy a' kölébb tartó Parlamentomi üléseket tulajdon maga személyesen kezdje - el Juliusnak 18-dikán. Költ a' K. palotában Jul. 2-dikán, 1814-ben. —„

„*Gantano Bociano*, Fő Cancellarius.

Nagy Britannia.

Julius' 17-dikén Lord *Castlereagh*nál ebédelt a' Régens Princz néhány főszemélyekkel együtt. — Jul. 18-dikán nagyon fényes bált adtak az Ánglus Generálisok a' Lord *Wellington*' tiszteletire. Valami 2500 személyekből állott a' fényes társaság. A' Régens Princz is megjelent éjjeli 11 óra felé, a' házabéli Nagy Tisztektől, Pázsiktól, és egyéb Udvarnokoktól kísértetvén.

Azon beszédek között, mellyek a' Párisi békességkötésre nézve a' Parlamentumban tartattak, egygyik sem elégítette úgy ki a' közönséget, 's egygyik sem nyújtott a' közönségnek annyi világosságot ezen nagy tárgy eránt, mint végezetre a' Minister *Castlereagh* beszéde. Kár lenne ennek hosszúságától előre elijedni az Olvasóknak: —„

„Snmmit ki nem törli (úgy mond) soha az ő szívéből annak a' jóságának es ked-

vezésnek emlékezetét, mellyet ő eránta az ő távolléte alatt 's visszaérkezésétől fogva bizonyított a' Parlamentum (halljuk!). A' mi azt a' nagy tárgyat illeti, melly ma a' Parlamentom eleibe hozatott, valóság-gal vannak ennek sok olyan pontyai, a' mellyekre méltó világosításokat lehet várni, és ő úgy ítél, hogy mint Minister, sem a' Parlamentom, sem Európa eránt nem teljesítette volna kötelességét, ha ezen nagy Aktát minden lehető módon meg nem világosítaná a' közönség' szemelőtt. A' mi annak azt a' pontját illeti, melly felett már ennyi vetélkedés volt ezen házban (t. i. a' Szeretsen vásárt), ő minden ez eránt hallott fontos vélekedések mellett is meggyőződve van a' felől, hogy ezen célznak elérését (a' Szeretsenvásárnak egész eltörlődését) semmi oly nagyon nem akadályoztatná, mint ha a' Parlamentom a' Korona' kezét ezen tekintetben valamely kényszerítő sinormérték által megkötné. Éppen ilyen ártalmas lett volna az is, ha az alkudozásokban, mint, *sine qua non*, olyan feltételül kívánták volna az Anglus Ministerek a' Szeretsenvásárnak haladék nélkül való eltörlését Frantzia országtól. —

„A' mi a' Kötésnek egyéb részeit illeti, leg nagyobb bolondság volna az Európai történeteknek ily rendkívül való kimenetelet valamely embernek vagy akár melly emberből álló társaságnak tulajdonítani [halljuk! halljuk! halljuk!]. Jó kimenetele lett ezen szent ügynek azért, minthogy ez az igazság' és igaz jus' örökké való és megváltozhatatlan principiumaival megegyezett; az ő győzedelmeskedésének magvai a' szerentsétlenségeknek és veszedelmeknek napjaiban hinteztetek széllyel [halljuk!]; minden Európai Hatalmasságoknak szíveikben; 's mély gyökeret vertek; Angliának pedig elegendő megnyugtatóra szolgál az a' belső meggyőződés, hogy semmit nem tsinált, semmit

nem tanátsolt olyant, a' mi ezt a' nagy ügyet leg kissebbnyire is akadályoztatta volna. Mi a' dolog' folyamattját lépésről lépésre kísértük figyelmetességünk által egész a' győzedelemmel való utolsó megkoronáztatásig. —

„Nem lett volna ez a' boldogság soha tökéletes a' régi familiának visszatételével. A' Bourbonoknak a' thrónusra lett visszatételése nagyjót szerzett Frantzia országnak; vissza adtn neki a' társasági tulajdonságot; 's ismét bévezette őtet az Európai nemzetek' nagy familiájának kebelébe. Eltörlőlvén azt a' katona Systemát, és semmivé tévén a' hódoltatásnak és ragadozásnak azt a' lelkét, mellyet az utóbbi Frantzia uralkodó oly nagy grádusra vitt vala, abba az állapotba helyeztette Frantzia országot, hogy ismét tartós társasági közösüléseket köthessen Európának egyéb részeivel. Olyan hasznok ezek, mellyek soha nem következtek volna az az emberrel való békességkötésből, a' ki nem régen Frantzia országban uralkodott. Minden környűllállások között, mellyeket ő (Lord *Castlereagh*) megtudhatott, ő azt erőssítheti, hogy ezen embernek (a' Frantzia Császárnak) elmeje annyira megsebesítette vala az utóbbi alkudozások által, hogy ő velle valamely bátorságos vagy állandó békességet kötni lehetetlen vala. A' feltételeknek meghatározatások ugyan megeshetett volna, hanem egy *moraliter* (erköltsképpen) bátorságos, állandó, 's költsönös hűségen fundátó békességet ő velle kötni, már ez lehetetlen lett volna. Sőt ha azt felteszszük is, hogy ő a' ditsősségre való vágyódásnak azon álmából, melytől illy sokáig megtsalattott, felszerkenhetett volna is, és a' helyett, hogy a' világot ismét összezavarja 's nyughatatlankodtassa, a' békességet valósággal 's igaz buzgósággal ohajtotta volna: tsakugyan oly érzékenységek valának már ezen emberre nézve egész Európában

elterjedve, hogy minden véle köttetett békesség kantsal és gyanús szemekkel nézetett volna. —

„Ő [*Castlereagh*] az ezen környűlálásokból következhető nehézségeket jól ére te, 's ezekre nevezve sokszor igen nagy kételkedésben volt, de örökké azt hitte más felől, hogy valameddig Bonaparte, *de facto*, a' thronuson ül, 's annak állapotját kormányozza, addig Angliának nem lehet egyéb választása, hanem alkudozást folytatni vele. El ne felejtkezzék a' Parlamentum azon fontos feltételről, hogy mi az által, ha Frantzia országgal alkudozni nem akertünk volna addig míg Bonaparte a' thronouson ült, leg hamarabb megvetettük volna a' fundamentomát annak, hogy az a' nagy szövetség elbomoljék, a' melly ő ellene felállított vala, 's a' mellynek meghasonlások lettek volna a' következései. A' Szövetségesek már ki nyilatkoztatták vala szavok és tselekedetek által, hogy készek véle alkudozni mind addig, míg a' thronuson ül; 's a' Parlamentumnak is juthat eszébe, hogy ő (*Castlereagh*) maga is azért küldetett vala el Angliából, hogy Bonapartéval a' Szövetségeseknek társaságokban alkudozzék. Így kellett ennek megessni, mind addig, míg ő a' thronuson ült. Hanem azután; minekutánna az ő urasága egyszer elvégződött, természet szerént más politikának kellett előállani. Mikor a' Szövetségesek *Chatillonban* a' magok békességes plánumjokat néki által adatták, ő öt verekedésekben volt egymás után győzedelmes, és közöttünk, ha éppen azt nem mondjuk is, hogy bátortalanság, de legalább bizontalankodás és késégeskedés kezdett vala a' táborozásnak kimenetele erant uralkodni. De ezen időben kötöt-

ték a' Szövetségesek is azt a' közönséges Alkut *Chuumontban*, a' melly által arra kötelezték - el negy Fejedelmek magokat, hogy 600,000 embereket állítanak - ki, a' melly akár az ígert erőt, akár a' czélt, melyre ígértetett, tekintsük, mind azok között a' Kötések között leg nevezetesebb, mellyeket Európának Diplomatikája előmúthat. —

„A' Szövetségeseknek mérsékletes és ingadozás nélkül való magokviselete, végletlenül segítette a' dolgoknak szerentsés kimenetelét. Egyedül tsak ennek köszönhettyük, hogy Párisba ditsősséges győzedelemmel úgy mehettünk - bé, miut barátok és szabadítók. Katonai szemekkel tekintvén a' dolgot, kétségkívül bémehettek volna ők oda másképpen is: de így elkerülhetetlen veszedelmekkel lett volna az ő bémenetelek összeköttetve. A' Szövetségeseknek ezen győzedelmeket továbbá tsak a' Frantsia országai utóbbi Uralkodó hibáinak és megvakulásának köszönhettyük. Ha ő maga a' fő várostól oly messze nem távozott volna, ha azzal a' megvakultsággal, a' melly őtet az utolsó szempillantatig el nem hagyta, oly sok katonai hibás lépéseket nem tett volna, és ha Hertzeg *Schwarzenberg* egy sebes fordulás által, a' melly őtet már tsak egyedül is hálhatatlanná tehetné, azt nem tetette volna, hogy az eleibe tetetett keleptzébe (törbe) megyen, 's a' melly által ő öt napi úttal megelőzte az ellenséget, a' Frantzia seregek magokat ő és a' fő város közzé helyhezgették volna, 's ha szintén azután tsakugyan előnyomúlhattak volna is valahogy a' Szövetségesek Párisához, nem triumphus lett volna az ő oda való bémeneteljek, hanem reitentőség és vérontás özöne. —

[Végeretét lásd a' *Toldalékban*].

Aug. 3-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 260 1/4 forintot Váltó-rédulában.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro, 10.

A' Magyar Kurir 11-dik darabjához.

Folytatása a' Lord Castlereagh beszédének . a' Belgrádban még a' Május elején kezdődött pestis a' mostani meleg időkből még jobban elhatalmasodott. A' keresztény lakosok a' falukra és erdőkre vették - ki magokat: de itt sokan elkapták ezt a' veszedelmes nyavaját, melyre nézve a' többek, hogy megmenekedhessenek tőle, még tovább futottak. A' Törökök, minthogy ők azt tartják, hogy a' veszedelmet az isten küldötte réájok, 's ezért akárhova mennyenek előlle, el nem kerülhetik, többire meghalnak. A' Bascha azonközben minden esetre tsakugyan bezárta, mint a' többinél esze- sebb ember, magát a' kastélyba, és senkit nem bocsát magához.

„Ezek közönséges magyarázatok valának: most már azoknak a' principiumoknak előadása következik, mellyek Angliát a' Kötés' tikkelyeire nézve közelebről vezérlettek. A' mi nyilatkoztatásaink (így folytattya szavait a' Minister) Európára nézve örökké ezek voltak, hogy ha a' szárazon lévő nemzetek a' magok szabadságokért tsatázni kívánnak, Anglia kész lesz en őket segíteni: hanem azon esetben, ha a' nem-alkalmasság miatt, vagy kedvetlenségből a' hadakozást felbe találják is hagyni, Anglia ezen esetben is megmarad azon eltökéllettségben, hogy maga magának igasságot tetet, 's a' maga bátorságát önnön ereje által is megkeresi [*halljuk! halljuk! halljuk!*]. Már minden Frantzia piántatartományokat elfoglaltunk vala; már semmi ellenséges zászló nem lobogott ezen vizeken: még is keszek valánk mi hódoltatásainknak nagyobb részét legnagyobb adakozói indúlattal vissza adni, minhelyest bátrak lehattunk a' felől, hogy ez elősegélteni fogja az allandó bekességnek helyreállítását. Frantzia országot a' maga régi határai közzé visszaszoritani szükségesnek tartottuk, 's azon iparkodtunk mindenenek felett, hogy *Hollandiát*, ezt a' régi és hozzánk hűséges Hatalmasságot oly széles határokkal vissza állítsuk, hogy a' maga szabadsága és függetlensége eránt jövőendőben bátorságban megmaradhasson, 's a' többi.

B é t s.

A' Semlinből jött tudósítások szerént,

a' Belgrádban még a' Május elején kezdődött pestis a' mostani meleg időkből még jobban elhatalmasodott. A' keresztény lakosok a' falukra és erdőkre vették - ki magokat: de itt sokan elkapták ezt a' veszedelmes nyavaját, melyre nézve a' többek, hogy megmenekedhessenek tőle, még tovább futottak. A' Törökök, minthogy ők azt tartják, hogy a' veszedelmet az isten küldötte réájok, 's ezért akárhova mennyenek előlle, el nem kerülhetik, többire meghalnak. A' Bascha azonközben minden esetre tsakugyan bezárta, mint a' többinél esze- sebb ember, magát a' kastélyba, és senkit nem bocsát magához.

Minthogy pedig ez a' veszedelmes nyavalya már nem tsak Belgrádban, hanem *Serviának* más helységeiben is kezdette magát mutatni, sőt *Bosnia* felé is kiterjedett: erre nézve, hogy a' veszedelmennek hozzánk való általnyomulása megátoltassek, méltóztatott ő Cs. K. Felsege N. Borsod vármegye fő ispánnját Titkos Tanátsos *Klobusitzky* úr ő Excellenziaját, ki is a' múlt esztendőben Erdélyben az egészséget illető intézeteket igen jól igazgatta, mint Királyi Udvari Biztost, most ismét a' Serviávali szomszédos vidékekre ki küldeni. Ő Excellenziaja Uj-Palánkát (*Neusatzot*) választotta a' maga megállapodásának helyévé, és innét kormányozza az intézeteket, a' mellyek a' Cs. K. tartományok' határainak a' veszedelemtől való mególtalmaztatására szükségesek.

Elegyes Dolgok.

London. — A' Király' egygyik fia a'

Sussexi Hertzeg ilyen kérdéseket terjesztett Jul. 19-dikén *Karolina* K. Hertzegaszszonyra nézve a' Parlamentum felső házában Minister Lord *Liverpool* eleibe: Van-e ezen K. Hertzegaszszonynak azólta, hogy *Carltonshouse*-be vitetett, a' maga familiájával és baráttyaival való együttletelre olyan szabadsága, mint ennekelőtte volt *Warwickhouse*-ben? — Keves ideig való halgatás után így folytatta szavait a' Princz: Ha a' nemes Lord ezen kérdésre felelelni nem akar, én a' magam kérdésemet ismét megújítom, és e'képpen folytatom: Van-e a' K. Hertzegaszszonynak most olyan módja a' baráttyaival és familiájával való együtt lételre, mint ezelőtt volt? Megengedett-e, hogy leveleket írhasson, küldhessen, és elfogadhasson; van-e penna és papiros nálla? Olyan szabadsága van-e a' K. Hertzegaszszonynak, mint az olyan személyeknek, a' kik foglyoknak nem tartatnak? Nem megengedett-e néki tavaly a' tengeri ferdés, 's ehezképpest nem kívánatuk-e meg néki ezen esztendőben is? Végezetre azt kérdem Mylordok! hogy mivel ez a' K. Hertzegaszszony mostan a' 18-dik esztendejét meghaladta, a' melly időben a' Királyi familiának tagjai, mint ezt a' Parlamentum már többször megengedte, országolhatnak, nem akar-e a' Parlamentum néki elegendő jövedelmet rendelni, hogy ezen udvarnál és ezen nemzetnél, mellyen, mint reménylem, valaha országolni fog, rangjához méltó módon élhessen?"

Lord *Liverpool* és a' fő Cancellárius végezetre azt felelték, hogy ők az ilyen kérdéseket illetleneknek és semmi feleletre nem méltóknak tartják: azonközben meggyőződve vannak a' felől, hogy a' Régens Princz mind ezekkel az intézetekkel csak leányának jóvára nézett, a' kinek nyugodalma, boldogsága, és jó neveltetése, ő Kir. Hertzegségének legbetsesebb gondoskodása.

A' *Sussexi* hertzeg olyan nyilatkoztatást tett, hogy ezt a' tárgyat a' következő ülésen vitatás alá fogja bocsátani.

A' Londoni Kurir azt mondja, hogy jó lett volna, ha ezen kérdéseket más valaki és nem a' Regens Princz tulajdon testvéröttse vitte volna a' Parlamentum' eleibe: a' *Morning Chronicle* ellenben azt feleli, hogy ezt azért tselekedte a' Princz, hogy maga is látni akarta a' maga hűgát, 's nem bocsátották-bé.

Azt jegyzi-meg egy Német országi levél, hogy egész Európában minden felé tartatnak a' békeségért való közönséges vigasságok 's buzgólkodó háláadások, csak azt nem látjuk, hogy *Párisban* vagy *Frantzia* országnak valamely más részében valami e'féle lépések tetettek volna még eddig. Kétség kívül a' népnek ezen tekintetben elég nyilvánosságos iudálatyát akarják kímélleni, 's azon történeteket, melyekben ő csak a' maga megaláztatását szemlélheti, nem akarják közönséges háláadás' és örvendezés' tárgyává tenni (ez az említett levél' vélekedése).

T u d ó s í t á s.

Weber Simon Péternél 's a' Fiánál találtatik Posonyban:

Ő Szenttségének
h e t e d i k

P I U S P Á P Á N A K

s z e n v e d é s e i,

és a' Frantzia hatalom alól való
kiszabadulása.

Hiteles tudósításokból öszszeszedettetett.

Ő Szentsege rézre mettzett képével.

Az árra a' képpel együtt 40 krajtzár. A' ki 10 exemplárt rendel, a' tizenegyediket ingyen kapja. A' Posonyi újságnak Olvasói megtehetik ezen könyv eránt való rendeléseiket a' Titt. Postamester Uraknál, a' hol újságaikat szokták venni.